

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Legii pentru prevenirea și combaterea dopajului în sport

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru prevenirea și combaterea dopajului în sport a fost elaborat de către Agenția Națională Antidoping, în conformitate cu art.5 alin.(4) lit.a) și art.6 lit.b) al Legii nr.185 din 11.07.2012 pentru prevenirea și combaterea dopajului în sport, art.3, art.6, art.7 alin.(5) și (12), art.8 alin(3) al Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale Antidoping, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.960 din 17 noiembrie 2014, ca urmare a implementării recomandărilor expuse în Raportul de evaluare ex-post de impact a Legii nr.185/2012 privind prevenirea și combaterea dopajului în sport.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Intrarea în vigoare la data de 1 ianuarie 2021 a noului Cod Mondial Antidoping (Cod), elaborat de către Agenția Mondială Antidoping (WADA), care are drept scop principal armonizarea politicilor antidoping, a reglementărilor referitoare la relațiile dintre structurile sportive și autoritățile publice din întreaga lume, a condus la crearea unei discrepante dintre prevederile naționale ale Republicii Moldova și celor internaționale. Astfel, Legea Nr.185 din 11.07.2012 pentru prevenirea și combaterea dopajului în sport nu corespunde cerințelor actuale înaintate de Cod și Standardele Internaționale.

Implementarea programului național antidoping se realizează în conformitate cu principiile și standardele formulate de Agenția Mondială Anti-Doping (WADA), Consiliul Europei și Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO).

Aderarea la Convenția Internațională împotriva dopajului în sport, adoptată în cadrul Conferinței Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, la Paris la 19 octombrie 2005, ratificată prin Legea nr. 298-XVI din 21.12.2007 și la Convenția contra dopajului a Consiliului Europei, adoptată la Strasbourg la 16 noiembrie 1989 și ratificată prin Legea nr. 247-XVI din 27.11.2008, obligă Republica Moldova la respectarea și implementarea la nivel național a Codul Mondial Anti-Doping (Codul) elaborat de WADA. Așadar, potrivit prevederilor art. 4 din Convenția Internațională împotriva dopajului în sport: „Pentru a coordona punerea în practică a luptei împotriva dopajului în sport la nivel național și internațional, Statele-Părți se angajează să respecte principiile enunțate în Cod, care servesc drept bază pentru măsurile prevăzute la Articolul 5 din prezenta Convenție. În cadrul prezentei Convenții, nimic nu împiedică Statele-Părți să adopte măsuri suplimentare față de Cod”, iar potrivit prevederilor art. 5: „În conformitate cu obligațiile înscrise în prezenta Convenție, fiecare Stat-Parte se angajează să adopte măsuri corespunzătoare. Aceste măsuri pot cuprinde legi, regulamente, politici sau măsuri administrative”. Pe de altă parte, statele membre ale Consiliului Europei au convenit, sub egida Convenției Anti-Doping a Consiliului Europei, în cadrul Grupului de Monitorizare a Convenției și Comitetului Ad-Hoc pentru Agenția Mondială Anti-Doping, să se pună bazele unei legislații unitare referitoare la prevenirea și combaterea dopajului în sport.

În scopul atingerii unui grad ridicat de uniformizare la nivel internațional a legislației referitoare la prevenirea și combaterea dopajului în sport se impun o serie de modificări legislative în domeniu, care să se concretizeze prin redactarea unui nou act normativ privind prevenirea și combaterea dopajului în sport.

Prezentul proiect de lege reprezintă o urgență legislativă deoarece modificările aduse Codului, urmare procesului de revizuire aprobată de către Comitetul Executiv al WADA la

Katowice (Polonia) în noiembrie 2019 și respectiv în cursul anului 2020, aveau ca termen de a fi preluate integral în legislația națională către data de 01.01.2021. Mai mult decât atât, la data de 22.02.2022 WADA a emis Raportul de acțiuni corective pentru Republica Moldova, în care a avut loc constatarea necorespunderii Legii nr. 185 din 11.07.2012 pentru prevenirea și combaterea dopajului în sport cu cerințele Codului și atribuirea acesteia la categoria "critică". Conform Standardului internațional pentru conformitatea codului de către semnatori (ISCCS), constatările critice sunt cea mai mare prioritate în ceea ce privește implementarea și sunt obligatorii, în decurs de 3 luni, ceea ce presupune un termen-limită pentru adoptarea Legii noi până la data de **22 Mai 2022**.

Nearmonizarea legislației naționale cu prevederile Codului va atrage după sine instituirea măsurii de neconformitate a Agenției Naționale Anti-Doping dispusă de WADA, în conformitate cu Codul și cu Standardul Internațional pentru Conformitatea cu Codul a Semnatarilor. În prima instanță, starea de neconformitate se transpune într-o serie de sancțiuni, cum ar fi: pierderea privilegiilor WADA, amenda până la 100000 US\$, supervizarea activităților antidoping de către un terț autorizat pe cheltuiala semnatarului, imposibilitatea organizării evenimentelor sportive pe teritoriul RM, precum și interzicerea participării sportivilor moldoveni la competițiile internaționale majore (Jocuri Olimpice, Jocuri Paralimpice, campionate mondiale sau europene), etc.

Prin prezentul proiect se urmărește depășirea carențelor din domeniul reglementărilor antidoping și armonizarea legislației cu rigorile internaționale.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Nu transpune legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Noutatea proiectului reprezintă complexitatea definiției dopajului și corelația acestuia în raport cu descalificarea, noțiunile și consecințele încălcării reglementărilor antidoping de către sportivi și personalul asistent al sportivilor. Un rol important al prezentului proiect este partea de prevenire a dopajului, una complexă, interamurală și intersectorială, formată pe principiul coparticipării și codeciziei. Tot ca element de noutate servesc și condițiile în care faptele descrise constituie încălcările ale reglementărilor antidoping. O premieră pentru RM constituie instituirea contravențiilor pentru încălcarea reglementărilor antidoping de către sportivi și personalul asistent al sportivilor, dat fiind faptul că în plan European RM reprezintă un stat cu cea mai slabă răspundere în acest domeniu. Ca rezultat a desființării Organizației Regionale Antidoping din Europa de Est, RM are responsabilitatea instituirii în premieră a Comisiilor de audieri și apel, structuri separate funcțional și operațional de către ANAD, a caror decizii incorecte pot servi riscuri financiare pentru RM.

Prin prezentul proiect de lege se propune revizuirea și îmbunătățirea mecanismului de funcționare a ANAD prin instituirea unor componente noi, dictate de provocările dopajului în societatea contemporană, totodată este sporirea rolului structurilor nonstatale în organele de decizie, cum ar fi Consiliul de administrare sau SUT.

Dispozițiile prezentului proiect de lege înglobează noile prevederi internaționale în domeniul dopajului în sport, respectiv modificările aduse Codului prin procedura de revizuire parțială aprobată de către Comitetul Executiv al WADA la Katowice (Polonia) în noiembrie 2019 și respectiv în cursul anului 2020, modificări ce se impun a fi preluate integral în legislația națională începând cu 01.01.2021.

Prezentul proiect cuprinde 12 Capitoare și 79 Articole și prezintă potrivit prevederilor art. 23.2

din Codul Mondial-Anti-Doping, fără modificări de substanță, următoarele dispoziții:

- Articolul 1 (Definiția dopajului)
- Articolul 2 (Încălcările reglementărilor anti-doping)
- Articolul 3 (Dovedirea dopajului)
- Articolul 4.2.2 (Substanțe specifice sau metode specifice)
- Articolul 4.2.3 (Abuzul de substanțe)
- Articolul 4.3.3 (Stabilirea de către AMAD a Listei interzise)
- Articolul 7.7 (Retragerea din activitatea sportivă)
- Articolul 9 (Descalificarea automată a rezultatelor individuale)
- Articolul 10 (Sancțiuni asupra sportivilor)
- Articolul 11 (Consecințe asupra echipelor)
- Articolul 13 (Apeluri) exceptând articolele 13.2.2, 13.6 și 13.7
- Articolul 15.1 (Caracterul obligatoriu automat al deciziilor)
- Articolul 17 (Prescripția)
- Articolul 26 (Interpretarea Codului)
- Anexa 1 – Definițiile

De asemenea, Codul prevede că în reglementările adoptate nu pot fi adăugate prevederi suplimentare care să modifice efectele articolelor enumerate mai sus. Reglementările unui stat semnatar trebuie să recunoască în mod expres comentariile din textul Codului și să confere acestor comentarii același statut pe care îl au în conținutul Codului. Cu toate acestea, nicio prevedere din Cod nu împiedică un semnatar să aibă reglementări de siguranță, medicale, de eligibilitate sau de conduită, care să fie aplicabile în alte scopuri decât cele anti-doping.

Ca element de noutate față de prevederile Codului care a intrat în vigoare la 01.01.2015, noul Cod introduce o nouă încălcare anti-doping prin art. 2.11 care reglementează acțiunile unui sportiv sau altei persoane de descurajare sau de represalii împotriva raportării către autorități. Această nouă încălcare a reglementărilor anti-doping este descrisă la art. 2 alin. (2) p. 11).

Tot ca element de noutate, la articolul 2 au fost reglementate condițiile în care faptele descrise în cuprinsul alineatului (2) constituie încălcări ale reglementărilor anti-doping. Proiectul reglementează în cuprinsul articolului 3 criteriile și condițiile în care ANAD, sportivii, personalul asistent al sportivilor și alte persoane pot dovedi încălcările reglementărilor anti-doping sau pot combate acuzațiile de încălcare a reglementărilor antidoping. Textul articolului 3 preia în mod obligatoriu, fără modificări de substanță, dispozițiile art. 3 din Cod care reglementează dovedirea dopajului.

Proiectul reglementează definiții legale aplicabile legislației anti-doping, în concordanță cu anexa la Codul Mondial Anti-Doping, Standardul Internațional pentru Testare și Investigații și Standardul Internațional pentru Gestionarea Rezultatelor. Astfel, prin articolul 4 au fost sistematizate definițiile legale adăugând la cele deja existente definițiile introduse prin revizuirea parțială a Codului.

Una din cele mai importante modificări se referă la statutul și componența consiliului administrativ al Agenției, care au fost modificate în conformitate cu prevederile art. 20.5.1 din Cod și Ghidul WADA "Independență operațională a organizațiilor antidoping sub aspectul Codului Mondial Antidoping 2021".

Din perspectiva structurii legii, în cadrul Capitolului VI, dispozițiile cu privire la analiza probelor de control doping au fost separate de dispozițiile cu privire la gestionarea rezultatelor controlului doping. În capitolul IX din lege, sistemul sancționatoriu a fost completat cu următoarele ipoteze:

- a) instituirea unor sancțiuni în cazul încălcărilor reglementărilor anti-doping care implică o substanță de abuz;
- b) instituirea sancțiunii pentru încălcarea reglementărilor anti-doping prevăzută la articolul 2 alin.

(2) p.11);

c) reglementarea reducerii perioadei de suspendare sau a înghețării acesteia;

d) instituirea posibilității încheierii acordurilor de recunoaștere a încălcării reglementărilor anti-doping, în concordanță cu prevederile art. 10.8 din Cod.

Proiectul de lege reglementează instituirea Comisiei de audiere cu respectarea principiului independenței operaționale finanțată din bugetul de stat și ca element de noutate, instituirea comisiei de apel, finanțată de la bugetul de stat prin bugetul Cancelariei de Stat cu respectarea principiului independenței instituționale a activității Comisiei de apel față de organizația națională anti-doping, principiu consacrat în standardul internațional pentru gestionarea rezultatelor.

În varianta 2021 a Codului Mondial Anti-Doping, un capitol separat este dedicat procedurii de apel. Astfel, la art. 13.2.1 se arată că: ”În spețe care rezultă în urma participării la o manifestare sportivă internațională sau în spețele în care sunt implicați sportivi de nivel internațional, decizia poate fi contestată cu apel exclusiv la CAS.” La art. 13.2.2 se precizează că: ”În spețele în care nu sunt aplicabile prevederile articolului 13.2.1, decizia poate fi contestată cu apel la un organism de apel în conformitate cu reglementările prevăzute de organizația națională anti-doping. Reglementările pentru un astfel de apel vor respecta următoarele principii:

- o audiere în timp util ;
- un organism de audiere echitabil și imparțial, independent din punct de vedere operațional și instituțional;
- dreptul de a fi reprezentat de un avocat, pe cheltuiala respectivei persoane; și
- o decizie motivată în scris în timp util.

În situația în care un organism ca cel precizat mai sus nu este înființat și disponibil la momentul apelului, sportivul sau altă persoană are dreptul să formuleze apel la CAS”.

Tot ca element de noutate în Codul WADA 2021 este definirea noțiunilor de independență operațională și respectiv independență instituțională, astfel:

Independență operațională: aceasta înseamnă că: (1) membrii din conducere, angajații, membrii comisiilor, consultanții și oficialii organizației anti-doping cu responsabilitate în gestionarea rezultatelor sau organismele afiliate (de ex., federație sau confederație membră), precum și orice persoană implicată în investigarea și pre-judecarea cazului nu pot fi desemnați membri și/sau funcționari (în măsura în care un astfel de funcționar este implicat în procesul de deliberare și/sau întocmire a unei decizii) în comisiile de audiere ale acelei organizații anti-doping cu responsabilitate în gestionarea rezultatelor și (2) comisiile de audiere se află în poziția de a desfășura procesul de audiere și luare a deciziilor fără interferențe din partea organizației anti-doping sau a unui terț. Scopul este de a se asigura că membrii comisiei de audiere sau persoanele implicate în orice fel în decizia comisiei de audiere nu sunt implicate în investigarea unui caz sau în decizia de a trece la judecarea cazului.

Independență instituțională: Comisiile de apel trebuie să fie complet independente instituțional de organizația anti-doping responsabilă cu gestionarea rezultatelor. Prin urmare, acestea nu trebuie sub nicio formă să fie administrate de, legate de sau subordonate față de organizația anti-doping responsabilă cu gestionarea rezultatelor.

Standardul Internațional pentru Gestionarea Rezultatelor (SIGR)/ 2021 – WADA: Acest nou standard internațional elaborat la WADA face următoarele referiri la conceptul de independență instituțională:

”10.0 Apelul

10.1 Normele care reglementează dreptul de a formula apel și căile de atac sunt stabilite la art. 13 din Cod.

10.2 În ceea ce privește instanțele de apel naționale în sensul art. 13.2.2 din Cod:

a) Numirea membrilor comisiei de apel și procedura de audiere în apel sunt reglementate de art. 8 mutatis mutandis (din SIGR). Pe lângă a fi echitabilă, imparțială și Independentă din punct de

vedere operațional, o comisie de apel este, de asemenea, independentă din punct de vedere Instituțional;

Această dispoziție este explicată în comentariul la Art. 10.2 astfel: „a): În sensul prezentei dispoziții, comisiile de apel sunt pe deplin independente din punct de vedere instituțional în raport autoritatea pentru gestionarea rezultatelor. Prin urmare, acestea nu trebuie în niciun fel administrate, conectate cu sau subordonate autorității pentru gestionarea rezultatelor.”

În considerarea celor de mai sus, soluția cu privire la Comisia de apel reglementată în prezentul proiect de lege corespunde principiilor și exigențelor Codului Mondial Anti-Doping și Convenției Internaționale a UNESCO împotriva Dopajului în Sport.

Proiectul de lege reglementează în capitolul IX-XI eliminarea, reducerea sau înghețarea perioadei de suspendare sau a altor consecințe, încălcările repetate ale reglementărilor antidoping precum și perioada de suspendare, începutul perioadei de suspendare, statutul sportivilor, personalului asistent al sportivilor sau altor persoane pe perioada de suspendare și consecințe pentru echipe, apelurile, punerea în aplicare a deciziilor altor organizații antidoping, educația și cercetarea anti-doping, colaborarea cu alte autorități.

Transpunerea în legislația națională a Codului Mondial Anti-Doping reprezintă o obligație din sfera respectării angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova, cu precădere a Convenției Internaționale a UNESCO împotriva Dopajului în Sport ratificată prin Legea nr. 298-XVI din 21.12.2007.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea acestui proiect nu necesită resurse financiare suplimentare din bugetul de stat ori de altă natură.

6. Modul de încorporare în sistemul actelor normative în vigoare

Drept urmare a adoptării prezentului proiect de act normativ va fi necesară modificarea și completarea: Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale Antidoping, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.960 din 17 noiembrie 2014, elaborarea Regulamentelor de instituire a Comisiilor de Apel și de Audieri. Hotărârea Guvernului nr.454/2008 „Cu privire la optimizarea participării organelor centrale de desemnarea de specialitate ale administrației publice, precum și altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate față de organizațiile internaționale.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul urmează a fi supus procedurii de avizare și consultare publică. Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, după examinarea în ședința secretarilor generali, proiectul va fi plasat pe pagina web oficială a Agenției Naționale Antidoping www.anad.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte legislative*.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

-

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice.

11. Constatările altor expertize

Director general

Artiom Jucov